

10 ευρήματα που ξεχώρισαν το 2020

Η χρονιά του κορωνοϊού μέσα από τις έρευνες της Κάπα Research

*Bonus: Τι προέβλεπε η κοινή γνώμη του 2003 για την Ελλάδα του 2020...

10 ευρήματα που ξεχώρισαν το 2020

Τα 4 mega-events

Τα 10 ευρήματα που ξεχώρισαν το 2020 προκλήθηκαν εν μέρει ή εξ ολοκλήρου από την ιστορική συγκυρία τεσσάρων ευρύτερων εξελίξεων: Covid-19, οικονομική ύφεση, τουρκική προκλητικότητα, προσφυγική κρίση

Προσφυγική κρίση

Covid-19

1. 2020, η χρονιά που η Ελλάδα φοβήθηκε
2. Η κοινωνία αναδιπλώνεται στην ασφάλεια του κράτους
3. Η διαχείριση έκτακτων συνθηκών ευνοεί την κυβέρνηση
4. Νέοι και οικονομικά αδύναμοι ξανά στο μάτι του κυκλώνα
5. Σχεδόν οι μισοί Έλληνες έτοιμοι για στρατιωτική σύγκρουση
6. Το παλαιό σύνθημα «Ελλάς-Γαλλία συμμαχία» ξανά επίκαιρο
7. Περισσότεροι πολίτες εξοικειώνονται με τον ψηφιακό κόσμο
8. Η εταιρική κοινωνική ευθύνη αλλάζει επίπεδο
9. Μετανάστες του 1990 και του 2010: Ο κόσμος άλλαξε δύο φορές
10. Το ελπιδοφόρο 2021

Οικονομική ύφεση

Τουρκική προκλητικότητα

1

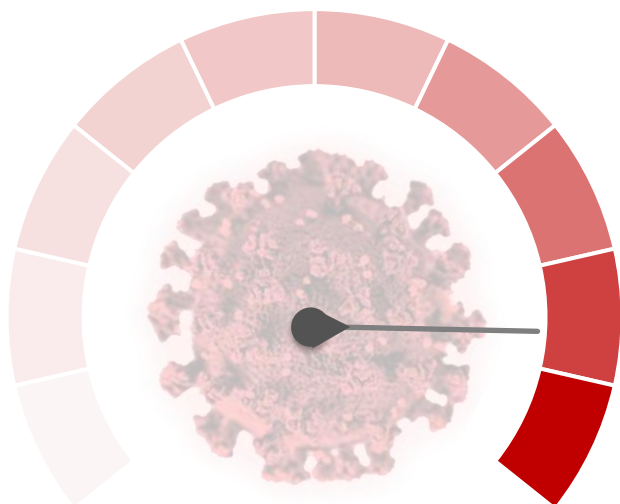
2020, η χρονιά που η Ελλάδα φοβήθηκε

Τρεις κρίσεις, τρεις απειλές χτυπούν την πόρτα του ελληνικού νοικοκυριού και τρομάζουν:

Covid-19 – Οικονομικό αδιέξοδο – Τουρκία

ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΡΩΝΟΪΟ

Υψηλότερη τιμή: Απρίλιος

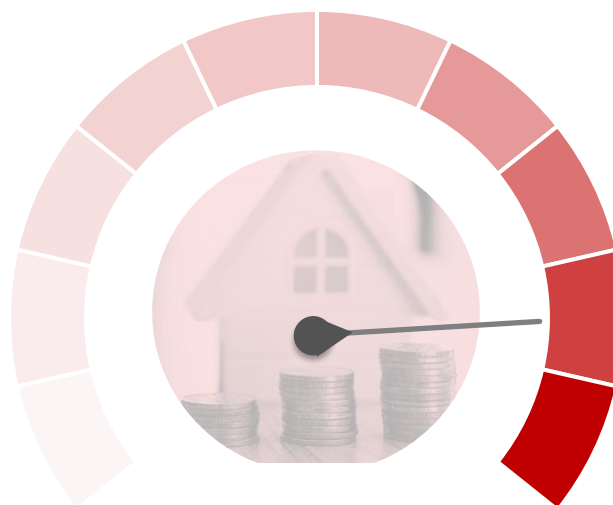

86%

«COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Απρίλιος 2020.

ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ COVID-19 ΣΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Υψηλότερη τιμή: Σεπτέμβριος

85%

«COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Σεπτέμβριος 2020.

ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΘΕΡΜΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Υψηλότερη τιμή: Σεπτέμβριος

72%

«COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Σεπτέμβριος 2020.

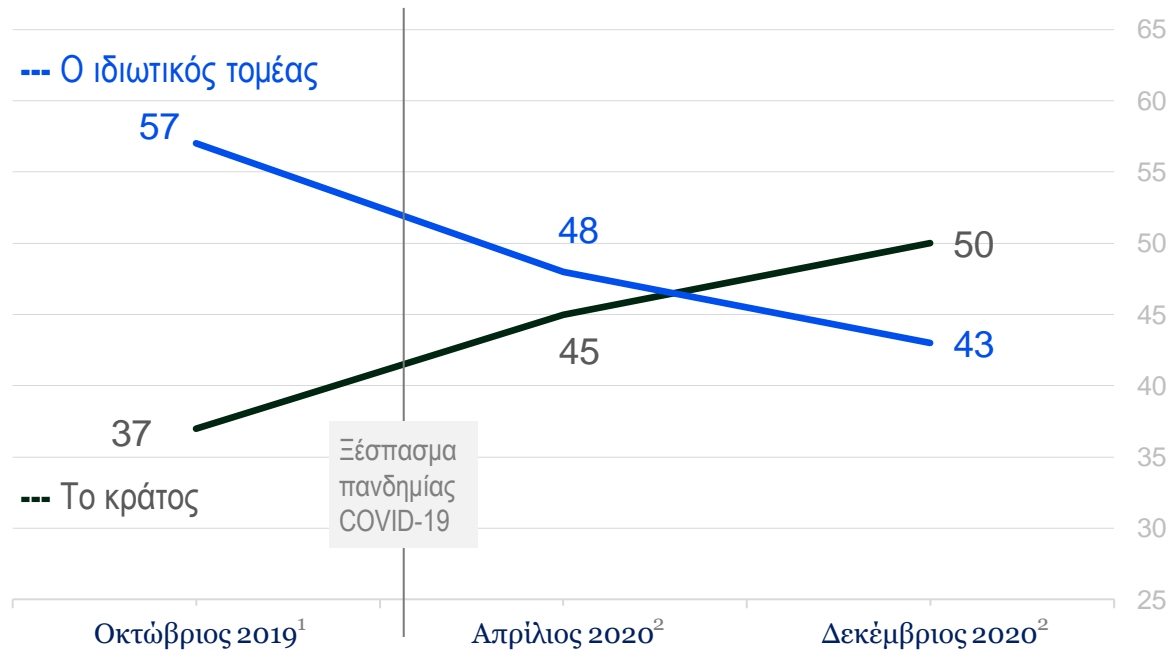
2

Η κοινωνία αναδιπλώνεται στην ασφάλεια του κράτους

Στην κρίση ο ρόλος του κράτους αποκτά νέα βαρύτητα ενώ, ταυτόχρονα, ενισχύεται αισθητά η εμπιστοσύνη στους θεσμούς

ΚΡΑΤΟΣ vs ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Όσον αφορά στον ρόλο του κράτους και του ιδιωτικού τομέα στην οικονομία, εσείς τι από τα δύο πιστεύετε ότι πρέπει να έχει καθοριστικό ρόλο στην Ελλάδα τα επόμενα χρόνια;

¹ «Οικονομία και Ανάπτυξη στην Ελλάδα», Διαχρονική πανελλαδική έρευνα, 2010-2019.

² «COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Απρίλιος-Δεκέμβριος 2020.

Εμπιστοσύνη στους θεσμούς: Πριν και μετά την Covid-19

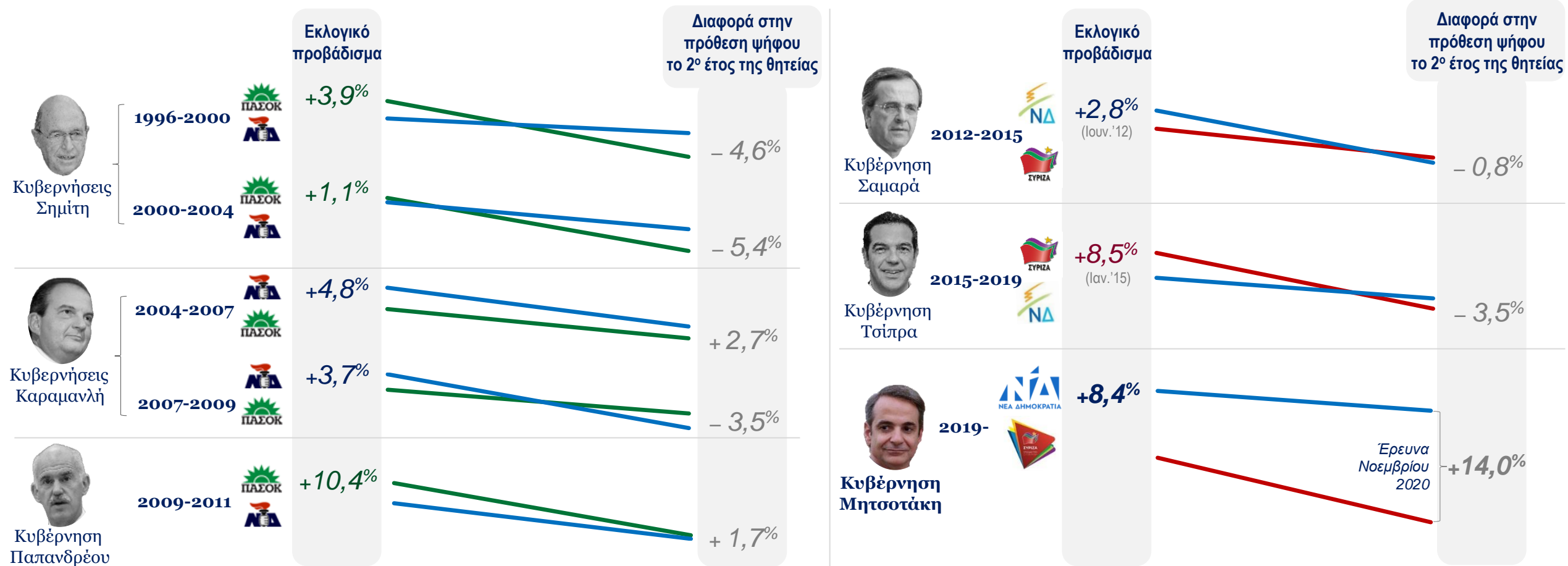
	Οκτ-2019 ¹	Οκτ-2020 ³	Μεταβολή %
Στρατός	65	69	↑ 4
Επιχειρήσεις	47	53	↑ 6
Κυβέρνηση (ως θεσμός)	41	48	↑ 7
Αστυνομία	53	47	↓ 6
Εκπαιδευτικό σύστημα	35	45	↑ 10
Δικαιοσύνη	27	42	↑ 15
Κοινοβούλιο	32	31	↓ 1
Τοπική αυτοδιοίκηση	28	29	↑ 1
Δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί	17	27	↑ 10
Εκκλησία	29	25	↓ 4
Πολιτικά κόμματα	13	19	↑ 6
Συνδικαλιστικές οργανώσεις	8	14	↑ 6
MME	8	13	↑ 5
MKO	10	12	↑ 2

³ «Ο Φιλελευθερισμός στην Ελλάδα, σήμερα», Friedrich Nauman Foundation, Πανελλαδική έρευνα, Οκτώβριος 2020.

3

Η διαχείριση έκτακτων συνθηκών ευνοεί την κυβέρνηση

Στην πανδημία η καθημερινή πραγματικότητα - ο βασικός μηχανισμός φθοράς κάθε κυβέρνησης - είναι σε αναστολή, ενώ και η εξ ανατολών απειλή συσπειρώνει γύρω από την ηγεσία

4

Νέοι και οικονομικά αδύναμοι ξανά στο μάτι του κυκλώνα

Οι μεγάλοι ηττημένοι της προηγούμενης δεκαετίας αντιμέτωποι με νέες περιπέτειες – ο αγώνας για αξιοπρεπή διαβίωση λαμβάνει ηρωικά χαρακτηριστικά

Κυρίαρχα συναισθήματα κατά τη διάρκεια του lockdown

	Ηλικιακή ομάδα				Ετήσιο <u>οικογενειακό</u> εισόδημα			
	17 - 34	35 - 54	55 - 64	65+	Έως 12.000€	12.000 - 20.000€	20.000 - 30.000€	30.000€ και άνω
Ανασφάλεια/αβεβαιότητα για το μέλλον	84	81	71	72	79	72	72	62
Πλήξη/βαρεμάρα	83	66	69	60	69	63	65	72
Εγκλωβισμό	56	54	49	46	54	41	48	43
Θλίψη	62	62	57	52	60	53	54	52
Στρες/έντονο άγχος	67	60	53	50	60	50	52	44
Θυμό/έντονο εκνευρισμό	71	66	59	47	63	52	51	45
Φόβο	46	45	33	37	41	41	35	39
Μοναξιά	51	40	33	37	50	35	29	30
Απόγνωση	41	30	26	21	35	21	19	19
Επιθετικότητα	33	25	21	15	23	16	16	17

«COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Νοέμβριος 2020.

5

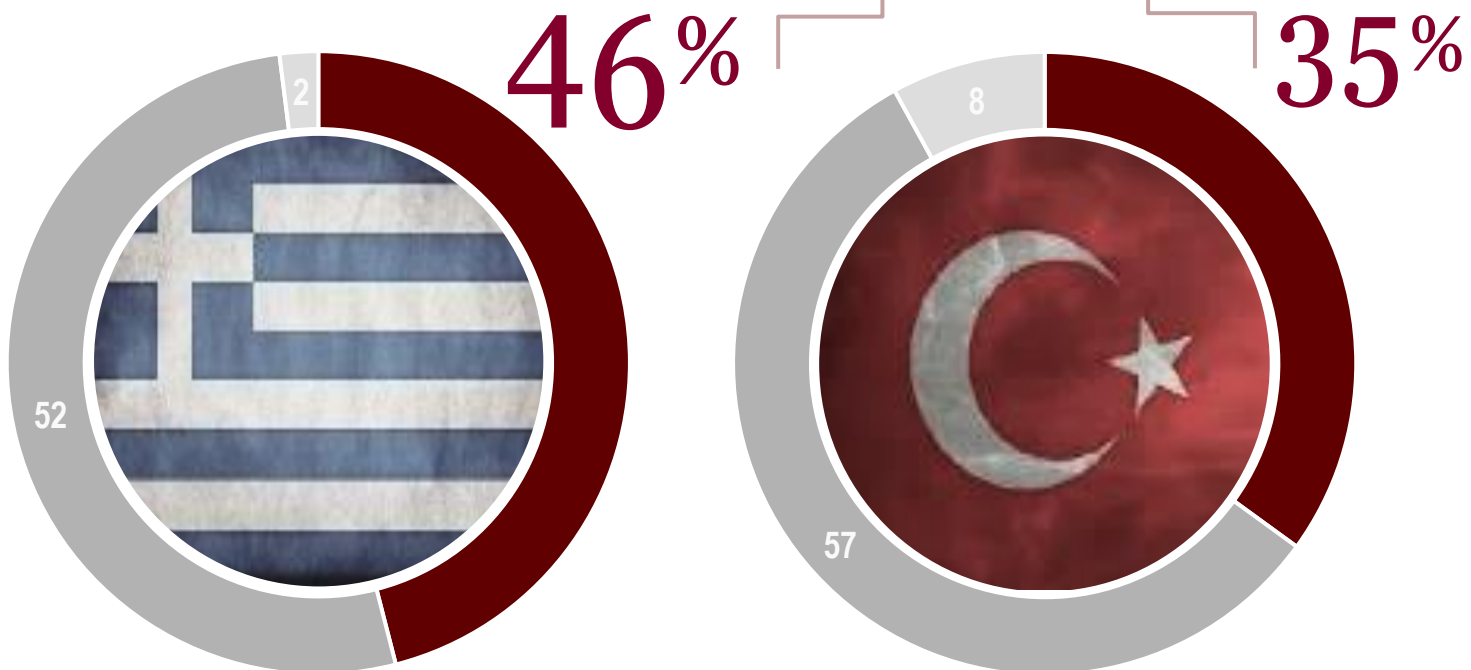
Σχεδόν οι μισοί Έλληνες έτοιμοι για στρατιωτική σύγκρουση

Πιο επιφυλακτικοί οι Τούρκοι στη διπλή συγκριτική έρευνα σε Ελλάδα και Τουρκία τον Ιούλιο

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΟΥ ΘΑ ΕΛΕΓΑΝ «ΝΑΙ» ΣΕ ΧΡΗΣΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

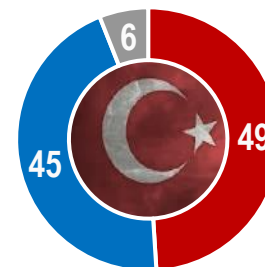
■ Θα προτιμούσα την εξάντληση κάθε περιθωρίου διαλόγου για την επίλυση των διαφορών

■ Θα συμφωνούσα με τη χρήση στρατιωτικών μέσων

■ Η Τουρκία όφειλε να διατηρήσει την Αγία Σοφία ως μουσείο πολιτιστικής κληρονομιάς

■ Η Τουρκία είχε το δικαίωμα να μετατρέψει τον ναό της Αγίας Σοφίας σε τζαμί

- Το 2020, η ελληνική κοινή γνώμη θεώρησε προσβλητική και επιθετική την τουρκική πολιτική (Αγία Σοφία - γεωτρήσεις σε Αιγαίο/Κύπρο παρουσία πολεμικού στόλου κ.α.) και γενικά την Τουρκία ως απειλή στην επίπονη προσπάθεια της Ελλάδας να ανακάμψει από τη δεκαετή οικονομική κρίση.
- Στον αντίποδα, σπασμοδικές κινήσεις όπως η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί δεν συσπείρωσαν την κοινωνική πλειοψηφία στην Τουρκία. Τον Ιούλιο, αντί της χρήσης στρατιωτικών μέσων ακόμα και για θεωρούμενα δίκαια αιτήματα, τα δύο τρίτα της τουρκικής κοινής γνώμης επέλεξαν τον διάλογο για την επίλυση των διαφορών στην περιοχή. Μάλλον η αβεβαιότητα – για το μέλλον και την πορεία της χώρας – είναι το κύριο χαρακτηριστικό της τουρκικής κοινωνίας, παρά η επιθετικότητα.

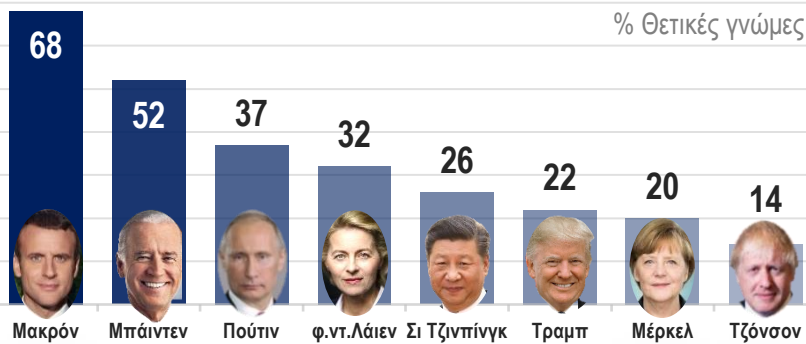
«Ελλάδα vs Τουρκία: Διπλή Συγκριτική Έρευνα», Έρευνα κοινής γνώμης σε Ελλάδα και Τουρκία, Ιούλιος 2020 (Δείγμα: 1.002 κάτοικοι Τουρκίας / 806 κάτοικοι Ελλάδας).

6

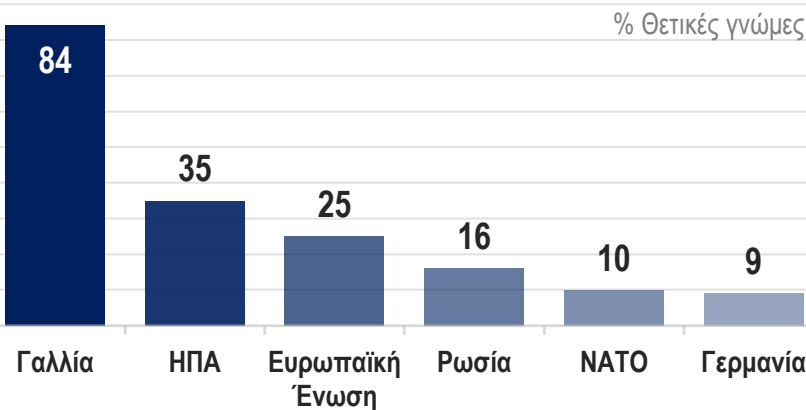
Το παλαιό σύνθημα «Ελλάς-Γαλλία συμμαχία» ξανά επίκαιρο

Αντιμέτωποι με τις πολυκύμαντες ελληνοτουρκικές σχέσεις, οι Έλληνες αναζητούν υποστήριξη από τις «μεγάλες δυνάμεις». Η θετική στάση της Γαλλίας αναγνωρίζεται – ανακάμπτει η εικόνα των ΗΠΑ μετά την εκλογή Μπάιντεν

ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΗΓΕΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

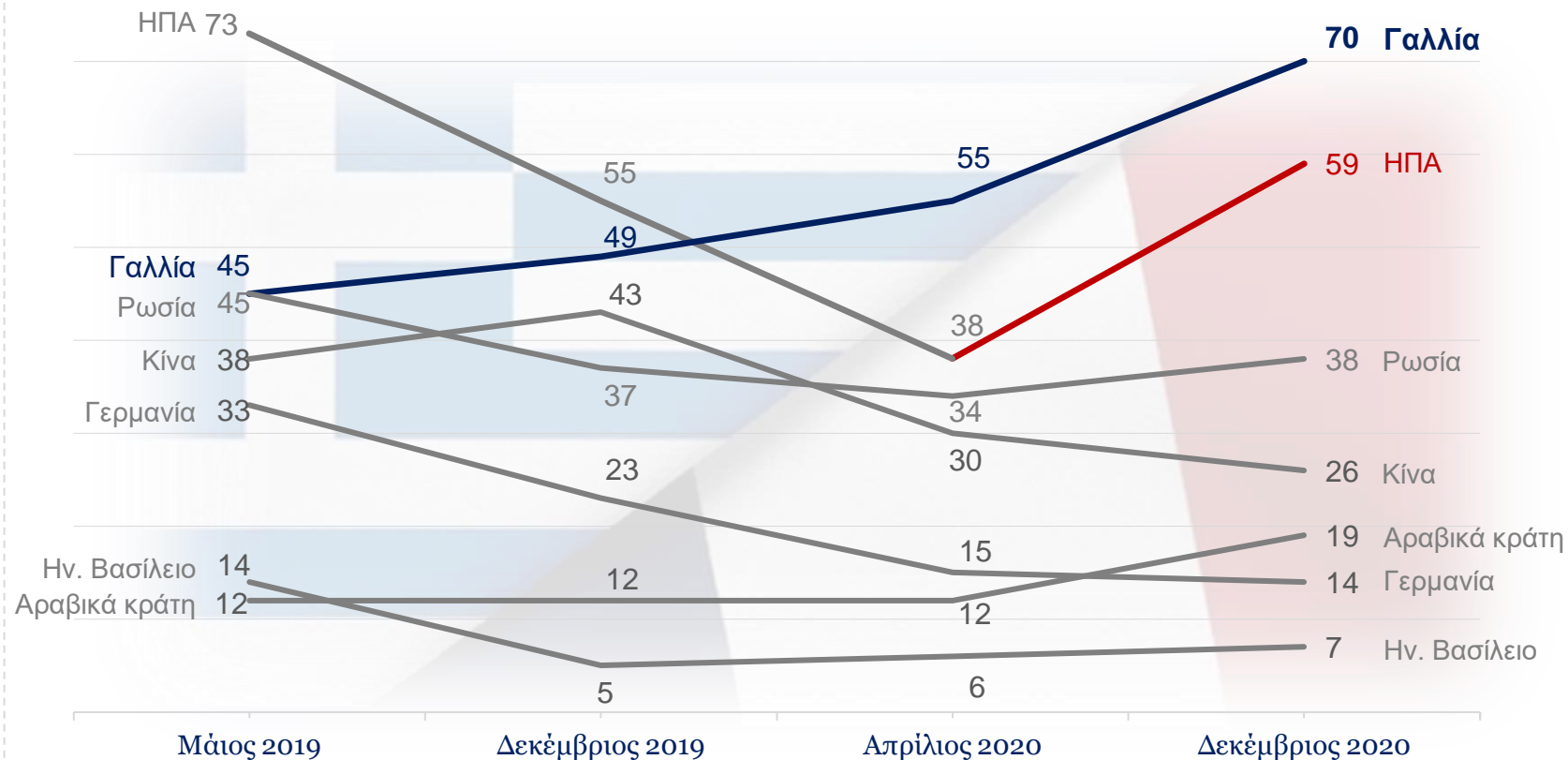
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

ΟΙ ΠΙΟ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΧΩΡΕΣ-ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Αυτήν την περίοδο, με ποια από τις παρακάτω χώρες θα πρέπει να είναι σύμμαχος η Ελλάδα;

ΕΩΣ 3 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

«COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Απρίλιος-Δεκέμβριος 2020.

7 Περισσότεροι πολίτες εξοικειώνονται με τον ψηφιακό κόσμο

Η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα επιταχύνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και της ελληνικής κοινωνίας – ανησυχία για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων

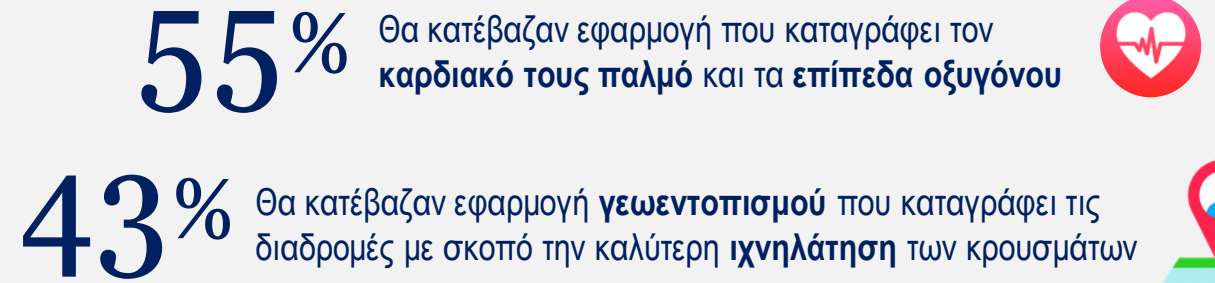
ΟΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΠΟΥ ΗΡΘΑΝ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΙΝΟΥΝ

Τι από τα παρακάτω θα κάνετε πιο συχνά μετά το τέλος των περιοριστικών μέτρων σε σύγκριση με την περίοδο πριν την έξαρση του κορωνοϊού;

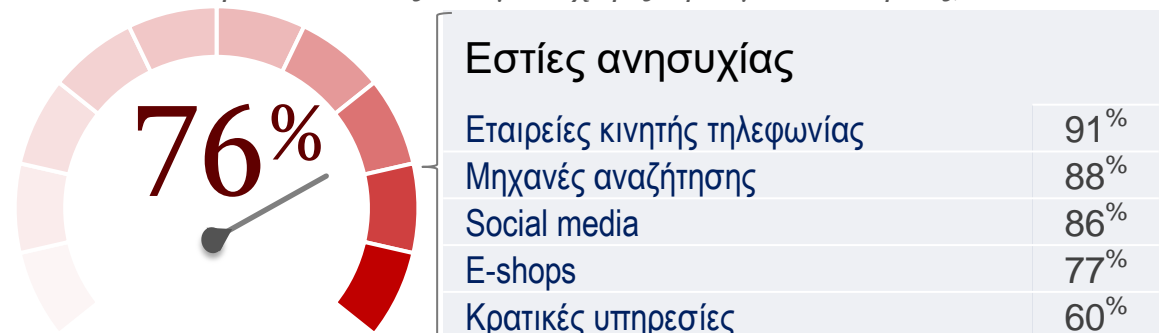
«COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Απρίλιος 2020.

ΔΕΚΤΙΚΟΙ ΣΕ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ

ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Εσείς προσωπικά, ανησυχείτε ότι πιθανόν υπάρχουν φορείς - δημόσιοι ή ιδιωτικοί - που εκμεταλλεύονται τα προσωπικά σας δεδομένα χωρίς τη συγκατάθεσή σας;

«Ο Φιλελευθερισμός στην Ελλάδα, σήμερα», Friedrich Nauman Foundation, Πανελλαδική έρευνα, Οκτώβριος 2020.

8

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη αλλάζει επίπεδο

Οι περισσότεροι επιβραβεύουν τη στάση των επιχειρήσεων στην πανδημία και, ειδικότερα, των σούπερ μάρκετ, τα οποία, την περίοδο των lockdown, προσέδωσαν τη διάσταση του πολίτη σε εκείνη του καταναλωτή

Με το σύνολο της εστίασης σε διαρκή αναστολή λειτουργίας, τα σούπερ μάρκετ αποτέλεσαν (και) χώρο κοινωνικοποίησης, κάλυψης αναγκών και χαμένων στιγμών ευτυχίας. Οι Έλληνες, το 2020, ταυτίστηκαν με το σούπερ μάρκετ περισσότερο από κάθε άλλο θεσμό, τόσο ως καταναλωτές αλλά και ως πολίτες. Η έκρηξη δημοφιλίας τους συγκρίνεται μόνο με εκείνη των ΚΕΠ προ εικοσαετίας, με κοινά χαρακτηριστικά το ευγενές περιβάλλον και τη διάθεση εξυπηρέτησης με επιδεικνυόμενο σεβασμό στον πολίτη-καταναλωτή. Μέσω αυτού του μηχανισμού αξιολόγησης της εταιρικής φήμης διακρίθηκαν το 2020 – δίπλα στις ιστορικές *ΟΤΕ* και *ΟΠΑΠ* – οι επιχειρήσεις τροφοδοσίας: ο *ΑΒ Βασιλόπουλος*, τα *Lidl* και, με επιβλητικά ποσοστά, ο *Σκλαβενίτης*.

ΚΡΙΣΗ COVID-19: Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

60%

Κρίνουν **θετικά** τη στάση των ελληνικών επιχειρήσεων στην πανδημία

55%

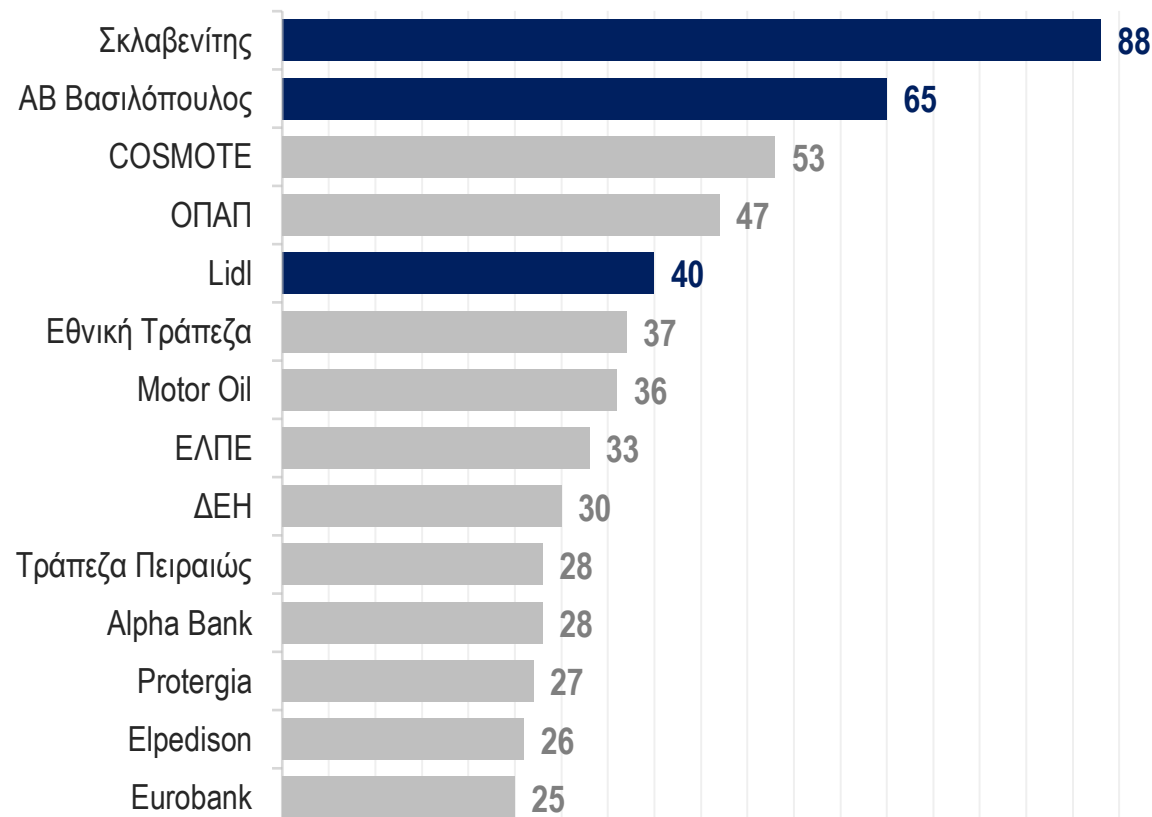
Το ποσοστό όσων πιστεύουν ότι **«Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν επιδείξει ευθύνη και ευαισθησία απέναντι στην κοινωνία κατά τη διάρκεια της πανδημίας»**

70%

Το ποσοστό όσων πιστεύουν ότι **«Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν δώσει δουλειά στην ελληνική οικογένεια και έχουν συμβάλει στην πρόοδο του τόπου»**

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΥΨΗΛΟ ΔΕΙΚΤΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΦΗΜΗΣ

% όσων πιστεύουν ότι η **«είναι μια εταιρεία με καλή φήμη»** :

«Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα», Πανελλαδική έρευνα, Δεκέμβριος 2020.

9 Μετανάστες του '90 και του '10: Ο κόσμος άλλαξε δύο φορές

Για τους Έλληνες, δεν είναι όλοι οι μετανάστες το ίδιο – διαφορετικά προσεγγίζουν τους μετανάστες του 1990 από εκείνους του 2010

ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΤΩΝ ΔΕΚΑΕΤΙΩΝ 1990 & 2010 →

Τι άποψη έχετε για τους μετανάστες που έχουν μετοικήσει στην Ελλάδα από το 1990 και μετά; Πιο συγκεκριμένα, ποια είναι η άποψή σας για...:

■ Τους μετανάστες της δεκαετίας του 1990 ■ Τους μετανάστες της δεκαετίας του 2010

Από την πτώση του σοβιετικού μπλοκ και του διπολισμού, στη ρευστότητα και την εμπόλεμη κατάσταση της Ανατολής, στο διάστημα τριών δεκαετιών, ο κόσμος άλλαξε μορφή τουλάχιστον δύο φορές όπως μαρτυρούν τα μεταναστευτικά ρεύματα προς την Ελλάδα τη δεκαετία του 1990 και τη δεκαετία του 2010. Κάθε επαφή με το νέο δημιουργεί επιφυλάξεις, ενεργοποιεί συχνά αρνητικούς συνειρμούς και συμπεριφορές, όπως ακριβώς συνέβη και με την υποδοχή των μεταναστών από τις πρώην Ανατολικές χώρες στην αρχή της δεκαετίας του '90.

ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

■ Καταγωγή από Αλβανία ή Γεωργία
■ Καταγωγή από Συρία ή Αφγανιστάν

3 στους 4

VS

2 στους 3

«παλαιούς» μετανάστες βλέπουν την Ελλάδα ως μόνιμη χώρα εγκατάστασης

«νέους» μετανάστες βλέπουν την Ελλάδα ως χώρα διέλευσης σε άλλο προορισμό της Ε.Ε.

Βασικά κίνητρα μετανάστευσης στην Ελλάδα

1. προσδοκώμενες συνθήκες διαβίωσης

2. αναζήτηση εργασίας

1. αποφυγή βίας στη χώρα προέλευσης

2. αποφυγή δίωξης στη χώρα προέλευσης

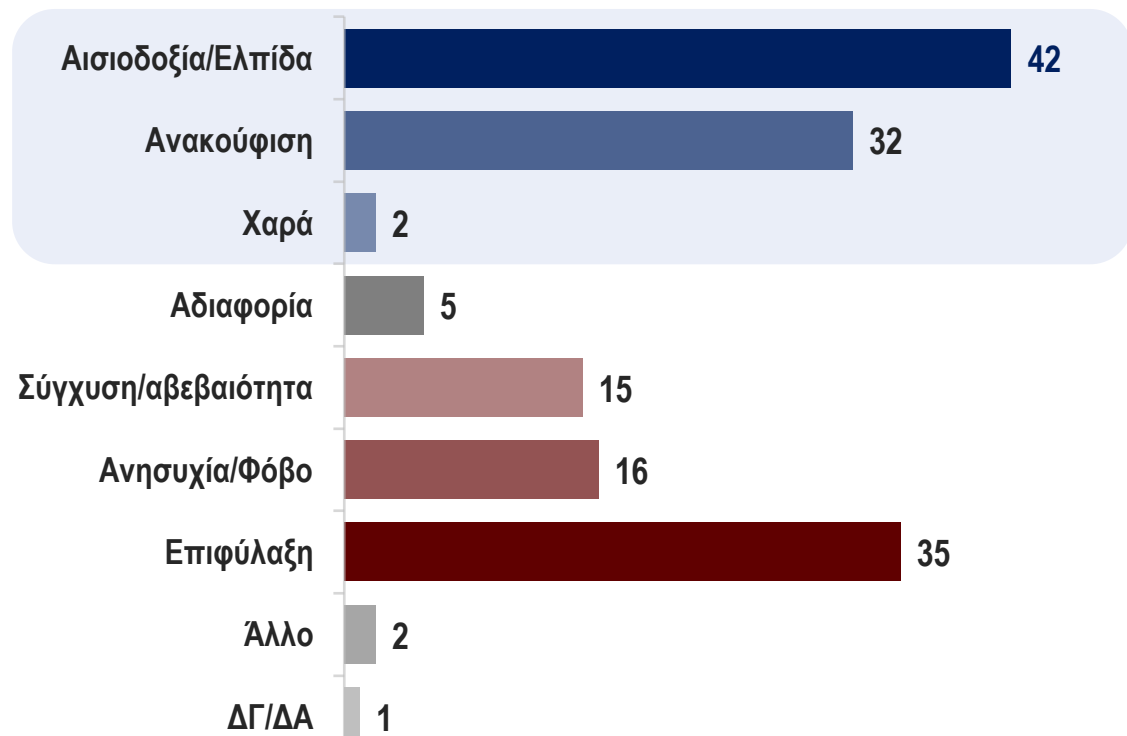
10

Το ελπιδοφόρο 2021

Εμβόλιο και Ταμείο Ανάκαμψης διατηρούν ζωντανή την ελπίδα για καλύτερες μέρες – όπως και κατά τη δύσκολη δεκαετία του 2010, οι έρευνες αναδεικνύουν την πίστη σε μια συλλογική επιτυχία

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΟ ΕΜΒΟΛΙΟ

Τι συναισθήματα σας δημιουργούν οι εξελίξεις γύρω από το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού; ΕΩΣ 2 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

«COVID-19: Κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία», Πανελλαδική έρευνα, Δεκέμβριος 2020.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

74%

Έχουν θετική ή μάλλον θετική άποψη για το Ταμείο Ανάκαμψης

50%

Το θεωρούν πολύ ή αρκετά σημαντικό για την προσπάθεια ανάκαμψης της χώρας

Το Ταμείο Ανάκαμψης θα συμβάλει (πολύ ή αρκετά)...

51% Στην ψηφιακή μετάβαση της χώρας

46% Στην πράσινη ανάπτυξη

42% Στην επανεκκίνηση της αγοράς

«Οι Έλληνες, παρά την κρίση και τα προβλήματα, τελικά θα τα καταφέρουμε»

«Η Ελλάδα δύσκολα θα ξανασταθεί στα πόδια της»

57

7

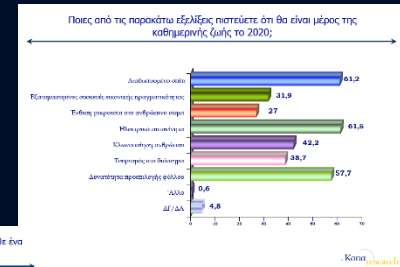
36

*Bonus: data από το παρελθόν...

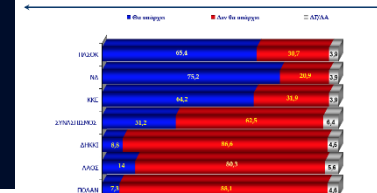
Έρευνα Κάπα Research | Ιούνιος 2003

Πώς φανταζόμασταν το 2003 την Ελλάδα του 2020 / Τι προβλέψαμε σωστά και τι λάθος

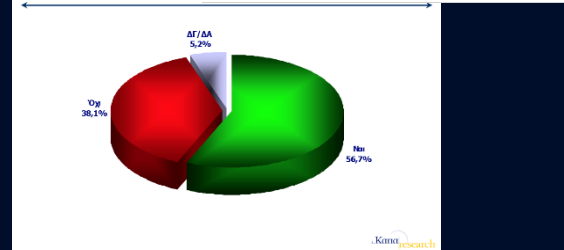
Τηλεφωνική έρευνα σε 1000 νοικοκυριά στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, για λογαριασμό του Κέντρου Πολιτικής Έρευνας και Επικοινωνίας (ΚΠΕΕ).

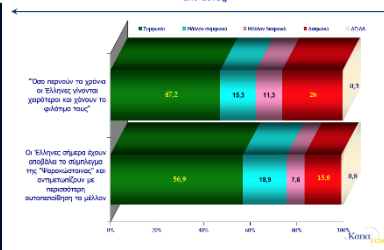
Θα σας διαβάσω τώρα κάποια ελληνικά κόμματα και θα ήθελα να μου πείτε για κάθε ένα από αυτά αν πιστεύετε ότι θα υπάρχουν ή όχι το έτος 2020;

Πιστεύετε ότι την Ελλάδα σε 20 χρόνια Κορομανλή ή Μη?

Θα σας διαβάσω δύο φράσεις και θα ήθελα να μου πείτε πόσο συμφωνείτε με κάθε μια από αυτές.

10 προβλέψεις των Ελλήνων του 2003 για το 2020

Η έρευνα καλούσε τους πολίτες του 2003 να σκεφτούν την Ελλάδα και τον κόσμο του 2020

([Εδώ η παρουσίαση](#) της έρευνας από την *Καθημερινή* τον Ιούνιο του 2003)

- 1 Το 57% προέβλεπε ότι το 2020 την Ελλάδα θα κυβερνά ένα μέλος των οικογενειών Καραμανλή, Παπανδρέου ή Μητσοτάκη !
- 2 Το 68% προέβλεπε ότι κάποια στιγμή μέχρι το 2020 θα εργαζόμαστε από το σπίτι (τηλε-εργασία) !
- 3 Το 58% προέβλεπε ότι τα κόμματα που εναλλάσσονταν στην εξουσία μέχρι το 2003 (ΠΑΣΟΚ-ΝΔ) θα είναι διαφορετικά το 2020
- 4 Το 63% προέβλεπε ότι το 2020 το κόμμα του «Συνασπισμού» δεν θα υπάρχει
- 5 Το 61% προέβλεπε ότι κάποια στιγμή μέχρι το 2020 θα έχουμε εκλέξει γυναίκα πρωθυπουργό
- 6 Το 57% προέβλεπε ότι κάποια στιγμή μέχρι το 2020 θα έχουμε κυβέρνηση συνεργασίας
- 7 Το 87% προέβλεπε ότι κάποια στιγμή μέχρι το 2020 θα έχει ανακαλυφθεί το φάρμακο κατά του HIV/AIDS
- 8 Το 86% προέβλεπε ότι κάποια στιγμή μέχρι το 2020 θα έχει ανακαλυφθεί το φάρμακο κατά του καρκίνου
- 9 Το 78% προέβλεπε ότι το 2020 θα προβάλλονται ακόμη ταινίες του παλιού ελληνικού κινηματογράφου
- 10 Το 62% προέβλεπε ότι τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα θα είναι μέρος της καθημερινής μας ζωής

1990 - 2020 | 30 χρόνια **καπα**research

Translating data into policy and practice

kaparesearch.com